

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnishvu:
za celo leto naprej K 22.40
za pol leta " " 11.20
za četrt leta " " 5.60
za en mesec " " 1.90

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

SLOVENE

Inserati:
Enostop. petlistrsta (72 mm):
za enkrat . . . 13 h
za dvakrat . . . 11 "
za trikrat . . . 9 "
za več ko trikrat . . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja
vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod rez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona štev. 74.

Političen list za slovenski narod

Upraviništvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije.
Upraviškega telefona štev. 188.

Današnja številka obsega 4 strani.

Novi hrvaški sabor.

Zagreb, 5. marca.

Sabor imamo. Kaj bo zdaj? Vse je v napetem pričakovanju. Ali bo sabor deloval? Ali bo odgođen? Ban baron Rauch se je s Crnkovićem peljal v Budimpešto, in kot se čuje, je izjavil Wekerlu, da ne odstopi, ampak da si upa celo dalje vladati. Budimpeštanski listi celo nečejo dopustiti, da bi bil Rauch poražen pri volitvah, češ, da ni šel s svojo stranko v volitve. Tako se dajo izkrivljati dejstva. Če Rauch ne odstopi, kako bo vladal? Najbrže bo taktika njegova ta, da se za enkrat s kakim izgovorom sabora iznebi. Razpustiti ga ne more, ker bi bila vihra novih volitev še hujska od prejšnjih. Čakal pa bo prve priliko, da ga odgodi zaradi nedelavnosti ali zaradi burnih izgrediv. To priliko utegne kmalu dobiti, ker se Frankova stranka pripravlja, da pri verifikacijski debati silovito napade koalicijo.

Pa oglejmo si ta sabor, kako je sestavljen! Absolutno večino imajo koalicijskaši, ki so od 41 poskočili na 56. Tudi Starčevićanci so pridobili dva, tako imajo zdaj 22 poslancev. Po narodnosti je 64 Hrvatov in 22 Srbov. Srbi so v koaliciji narasli od 10 na 20, ker so zdaj vsi združeni v koaliciji, razen enega socialistina in enega divjaka. Po stanu je: 35 odvetnikov, 12 duhovnikov, 8 časnikarjev, 6 profesorjev in učiteljev, 3 trgovci, 2 kmeta, 2 zdravnik, 1 lekarnar, 1 vlastelinski in 1 zasebni uradnik, 1 pisatelj in 14 brez poklica. V starem saboru je bilo 34 odvetnikov, 9 duhovnikov, 6 časnikarjev, 9 profesorjev in učiteljev, 3 trgovci, 2 zdravnik, 1 lekarnar. Kmeta ni bilo v starem saboru nobenega. Novi sabor je pridobil na odvetnikih, duhovnikih in žurnalistih. Na novo sta prišla v sabor dva kmeta. Ta pregled, zlasti pomanjkanje kmetov v saboru tako eminentno poljedelske dežele, kakor je Hrvaška, pojasnjuje marsikaj v hrvaških razmerah.

V ospredju stoji seveda koalicijski stranka večine. Ta se je konstituirala: Predsednik Tuškan, v izvrševalnem odboru so: dr. Bauer, Zagorac, Purić, dr. Medaković, Pribičević, dr. Peleš, dr. Nikolić, Roje, dr. Lorković, Supilo. Tu sede

torej skupaj ljudje najrazličnejšega svetovnega naziranja. Prava liberalca Supilo in Lorković sta skupaj s profesorjem dogmatike Bauerom in krščanskim socialcem Zagorcem! To ne more biti trajno. Samo trenutni interes drži te ljudi skupaj. Sklenili so, da vstopijo v skupni državni zbor v Budimpešti in da nastopijo z vso silo proti reviziji poslovnika. Zagorac je bil na ravnomer še izjavil, da ne pojde v Budimpešto.

Med najuglednejšimi člani je grof Miroslav Kulmer, o katerem se govori, da postane morda v kratkem hrvaški ban. Grof Kulmer je predsednik hrvaške hranilnice, ki je eden najvažnejših zavodov v deželi in ima zaradi svojega kapitala in številnih podružnic velik vpliv. Hkrati je predsednik hrvaško-slavonske kmetijske družbe in ima torej v rokah velik aparat, ki mu zagotavlja tudi primeren vpliv na javno življenje. Kulmer je tudi sicer možpoštenjak, katoliškega mišljenja.

Dr. Vladimir Nikolić, bivši banov namestnik, je Srb in je bil izvoljen kar v treh okrajih. Porazil je Rauchovega sekcijkega načelnika Aranickkega in dva srbsko-radikalna vladinovca. To veliko zaupanje si je pridobil kot bivši sekcijki načelnik, ko se je v vprašanju službene pragmatike postavil popolnoma na hrvaško stališče. Poleg tega je eden najbogatejših mož cele dežele in ima zveze v dunajskih krogih. Zato ga smatrajo kot prihodnjega voditelja koalicijske.

Če razpade koalicijska, stopijo v ospredje Starčevićanci. Ti so besni na koalicijsko, zlasti pa na Srbe, ki so jih hoteli ob zadnjih volitvah diskreditirati s tem, da so si izmislili volivni kompromis med njimi in med vlado ter so to izmišljotino razširili zadnji hip po vsej deželi. Dr. Frank pravi, da bo vse to razkrinkal kot zvezo, ki jo ima koalicijska z Weckerlom.

Prvo pereče vprašanje bo službena pragmatika železničarjev. Nikolić izjavlja, da koalicijska odločno odklanja rešitev pragmatike po regnikolarni deputaciji in da bi nadaljevanje vladne politike le še bolj razvnelo razburjenost proti Mažarom, kar naj dobro premislijo ogrski politiki, katerih dolžnost je po teh volitvah, da odnehajo.

Ko se vrne ban iz Budimpešte, se začne novi ples v saboru!

Državni zbor.

Dunaj, 5. sušca.

Severna železnica.

Proračunski odsek se je v zadnjih dveh sejah bavil s podržavljenjo Severno železnico.

Češki poslanec Maštalka je z vso odločnostjo zagovarjal podržavljenje zasebnih železnic. V tem oziru bodo češki poslanci radi podpirali železniško upravo. Seveda mora biti železniška uprava jako previdna, ker zasebne železnice sestavljajo svoje bilance z ozirom na mogoče podržavljenje. Železniško ministrstvo naj se ne zmeni za mnoge napade onih hujskačev, ki se ustavljajo podržavljenju železnic.

Bivši minister Wittek pritrjuje predgovorniku, češ, da zadnje prometne ovire na Severni železnici ne govorijo proti podržavljenju. Treba pa je sestaviti investicijski načrt za bodočnost.

Ostali govorniki so naštevati razne nedostatke pri Severni železnici. Kakor povsod, je tudi tukaj veliko pomanjkanje premoga in vozov; delavske hiše in druge stavbe so zanemarjene; uslužbenci pa prosijo, da bi ne bili prikrajšani, ko bodo uvrščeni v status državnih uradnikov in uslužbencev.

Minister dr. Derschatta odgovarja: Vlada hoče ob ugodni priliki kupiti od družbe nekatere premogovne jame in dobiti v last nove premogovnike. Sedaj pa razmere niso ugodne, ker so poskočile cene premoga. Kar se tiče jezicovnih pritožb na Moravskem in v Šleziji, hoče železniška uprava tudi pri Severni železnici izvesti določbe § 20. organizacijskega statuta.

Minister odločno pobija trditev, da je on zakrivil prometne težave, ker ni izpolnil obljube uradnikom in uslužbencem. — Treba je bilo v državni status prevzeti nad 12.000 uradnikov in uslužbencev. Stroški so se zvišali takoj za poldrugi milijon kron. Jasno je pač, da ne gre vse gladko in brez ovir. Uprava se drži načela, da se nikomur plače ne zniža. Tudi delavcem se je lani zvišala plača. Sedaj se proučuje vprašanje starostnega zavarovanja.

Prometne ovire na progi Severne železnice pa so bile že leta 1905 in 1906 in so se ob novem letu še pomnožile z rastočim prometom. Tovorni promet se je pomnožil za 14%, osebni pa za 6%. Božični

promet je nenadoma poskočil za 70%, kar je seveda oviralo točni promet. Posebno pa je oviralo promet pomanjkanje strojev in pa nezadostne naprave na postajah. Dočim je prej uprava vsako leto izdajala za naprave dva do dva in pol milijona, je vlada lansko leto izdala štiri milijone za vozove, stroje in druge nujne potrebe. Za tekoče leto je za stavbe v proračunu 8.5 milijonov, za bližnjo bodočnost se bode potrebovalo 20 milijonov investicijske glavnice.

Da bode mogoče zmagati rastoči promet, treba bode na raznih krajih Severne železnice položiti tretji tir.

Stroški Severne železnice se za leto 1908 proračunavajo na 73.144.840; ako prištejemo še investicijske stroške v znesku 20.500.000 kron, iznašal bode izdatek 93.644.840. Dohodki so proračunjeni na 113.200.000, torej prebitok na 19.555.160 K. Ako odštejemo za amortizacijo 16.785.780 kron, ostane še 2.769.380 kron.

Osrednje vodstvo.

Stroški osrednjega vodstva iznašajo po proračunu 7.115.920, prispevki za starostno zavarovanje in druge dobrodelne naprave 10.658.520, skupaj 17.774.440 K, pokrije pa 470.300 kron.

Obrat državnih železnic.

Danes je v razpravi še proračun obrata drž. železnic. Že v zadnji seji je dr. Ellenbogen predlagal, naj se posledobno vstavi v državni proračun 20 milijonov za delavce in druge nižje uslužbence državnih železnic. Vseh delavcev, poduradnikov in drugih nižjih uslužbencev pri drž. železnicah je okoli 136.000. Vse lepo, kar želi Ellenbogen in njegovi ožji tovariši, toda vprašati se morajo tudi, kje naj fin. minister nenadoma dobi 20 milijonov. Zakaj pa Ellenbogen predlaga ravno 20 milijonov in ne 25 milijonov?

Finančni minister dr. Korytowski je danes pobijal to zahtevo, češ, da 20 milijonov ne more kar tako iz rokava stresti. Ko bi vlada ustregla vsem izraženim željam, pomnožili bi se stroški drž. železnic kar za 200 milijonov. Ko bi želez. uprava n. pr. za železnične čuvaje vpeljala 12urno službo in 24urni počitek, morala bi število čuvajev tako pomnožiti, da bi se stroški zvišali kar za 50 milijonov kron. Pač pa hoče vlada že letos okoli 10.000 čuvajev povišati v tretji razred služabnikov ter jim preskrbeti boljša stanovanja. Samo za po-

LISTEK.

Dijamanti kralja Salomona.

Angleški spisal Rider Haggard, posl. J. M. (Dalje.)

Čez nekoliko dni po tem poslednjem dogodku je imel Ignosi svoj veliki »indaba« (zbor) in je bil od »indun« (glavarjev) kukuze dežele formalno priznan kraljem. Prizor je bil nenavadno krasen. Tega dne je mej vojaško parado nastopil tudi ostanek »Sivih« in kralj jim je pred celo armado izrekel zahvalo za njihovo junaštvo v veliki bitki. Vsakemu je podaril veliko darilo, največ živine, povišal vse v častnike v novem polku »Sivih«, ki ga je ravno sestavljal. Po celi kukuzeški deželi so tudi razglasili ukaz, da se mora nam trem, dokler bodemo v deželi, izkazovati kraljevi pozdrav, častiti nas z vso dostojnostjo, kakor se navadno izkazuje kralju, in podelila se nam je javno moč in oblast čez življenje in smrt. Ignosi je tudi vpričo svojega ljudstva ponovil vse obljube, ki nam jih je dal, namreč glede tega, da se ne sme brez razsodbe prelivati kri nobenega človeka in da se morajo odpraviti lovi na čarodejce.

Ko je bila slavnost končana, smo počakali Ignosija ter mu povedali, da bi radi preiskali skrivnosti rudokopov, do katerih je vodila Salomonova cesta in smo ga vprašali, ako je kaj zvedel glede njih.

»Prijatelji,« je odgovoril, »sledede sem zvedel. Nahajajo se tamkaj, kjer sede one tri velike postavbe, ki jih tukaj imenujejo »Molčeče« in katerim je Tvala nameraval darovati deklico Foulato. In tamkaj v veliki jami globoko v gori so tudi pokopani kralji te dežele; tamkaj bodele našli Tvalino truplo v družbi onih, ki so odšli pred njim. Tam je velika jama, katero so nekdanje izkopali že davno mrtvi ljudje, moribiti, ko so iskali kamene, o katerih vi govorite, take, kakor sem slišal ljudi v Natalu govoriti, da se nahajajo v Kimberleyu. Ondi na kraju smrti se nahaja skrivna sobana, znana samo kralju in Gagool. Toda Tvala, ki je vedel zanj, je mrtev, in jaz je ne poznam in ne vem, kaj je v njej. Po deželi pa je razširjena govorica, da je nekdanje pred mnogo rodovi prišel čez gore bel človek, katerega je neka ženska peljala do skrivne sobane ter mu pokazala bogastvo. Toda predno ga je mogel vzeti, ga je ženska izdala in kralj ga je pregnal nazaj čez gore in od tistega časa ni noben človek več stopil v ono sobano.«

»Ta povest je gotovo resnična, Ignosi, kajti na gori smo našli onega belega človeka,« sem rekel.

»Da, našli smo ga. In jaz sem vam obljubil, ako morete najti to sobano in se nahajajo kameni tamkaj —«

»Kamen na tvojem čelu priča, da so tamkaj,« sem segel v besedo in pokazal na veliki dijamant, ki sem ga vzel s Tvalinega čela.

»Morebiti; ako pa se nahajajo tamkaj,« je dejal, »jih imejte toliko, kolikor jih morete vzeti, seboj — ako me bodele v resnici zapustili, bratje moji.«

»Najprvo moramo najti sobano,« sem rekel.

»Samo eden je, ki more pokazati, kje se nahaja — Gagool.«

»In ako noče?«

»Potem naj umrje,« je rekel Ignosi resno. »Samo iz tega vzroka sem prizanesel njenemu življenju. Počakajmo, ona naj izbere, kakor sama hoče,« in poklical je sela in naročil, da naj mu pripeljejo Gagool.

V nekoliko minutah je prišla v spremstvu dveh stražnikov, katera je mej potom preklinjevala.

»Pustita jo,« je rekel kralj stražnikoma.

Kakor hitro sta jo izpustila, se je izsušena stara culja, kajti bila je nekakij bolj podobna kakor katerikoli stvari na svetu, sesedla na tla in iz tega kupa so se svetile njene zlobne oči kakor kači.

»Kaj nameravaš z menoj, Ignosi,« je zapiskala. »Ne smeš se me dotakniti. Ako se me dotakneš, te uničim na mestu. Varnost je mojega čara.«

»Tvoj čar ni mogel rešiti Tvala, stara volkulja, in ne more torej škodovati meni,« je odgovoril. »Poslušaj: jaz hočem od tebe, da nam pokažeš, kje je sobana z lesketajočimi kamni.«

»Ha! Ha!« je zapiskala, »nikdo razun mene ne vé tega, in jaz ti nikdar ne povem. Beli zlodeji naj gredo od todi praznih rok!«

»Ti mi boš povedala. Prisilim te, da poveš.«

»Kako, o kralj? Velik si, toda ali zamore tvoja moč izviti resnico iz ženske?«

»Teško je, vendar jaz jo bodem.«

»Kako, o kralj?«

»No, takole: ako ne poveš, boš počasi umrla!«

»Umrla!« je zakričala v strahu in jezi, »ti se me ne smeš dotakniti — človek, ti ne veš, kedo sem jaz. Kako stara misliš, da sem? Poznala sem tvoje očete in tvojih očetov očetov očete. Ko je bila dežela še mlada, sem bila tukaj, in ako se dežela postara, bom še vedno tukaj. Jaz ne morem umreti, razun, ako umrjem slučajno, po naključju, kajti nikdo me ne sme ubiti.«

(Dalje prihodnjič.)

prave čuvajnic je letos v proračunu milijon kron.

Dr. Korošec

navaja želje kmečkega prebivalstva glede transporta živine. Ta transport se razvija za današnje razmere mnogo prepočasno. Določila prometnega reglementa še podpirajo to počasnost. V § 56 se dovoljuje postajnim uradom 4 dni časa, predno so primorani prevzeti naznanjeno živino. Tudi rok za pošiljatev je po § 47 mnogo predolg nastavljen. Če pa že ta določila ostanejo, potem se naj železniškim uradom pove, da se smejo teh določil posluževati le v izrednih slučajih, nikdar pa, da bi nagajali občinstvu. Ker je že oglašen za besedo, izrazi tudi v imenu zastopnika iz Kranjske, dr. Žitnika, željo tamošnjih kornjerejcev, da se prevoz konj vrši po tarifu za težo in ne za prostor, ter da se zniža normalna tarifna teža za 1 konja, ki znaša sedaj 1400 kg. V imenu istega poslanca se obrača tudi do železniškega ministra, da upliva na južno železnico, naj oskrbi za transport mleka posebne hladilne vozove. Iz Kranjskega se vsako leto izvozi okoli osem milijonov litrov mleka v Trst. Taki hladilni vozovi so potrebni tudi za uvoz rib v kontinentalna mesta.

V narodnem oziru se pritožuje zaradi razmer na državni železnici Celovec-Jesenice in Velenje-Celje. Navaja slučaje, da so uradniki žalili Slovence s psovko »windisch« in se pritožuje zaradi ravnanja železniškega urada v Celovcu nasproti družbi sv. Mohorja, ki lani ni hotel sprejeti slovenskih vozniških listov. Na progi Velenje-Celje je vendar enkrat treba tudi slovenskih napisov, na cestah prečnice in čuvajnic.

Odsek je končno odobril postavke proračuna za obrat državnih železnic. Osebnih izdatki se proračunavajo za 144 mil. 979.700, stvarni izdatki na 112.834.060, skupaj torej 257.813.760 kron. Dohodki se proračunavajo na 312.863.500 kron, in sicer od osebnega prometa 78.600.000, od blagovnega 233.600.000, drugi dohodki 663.500 kron. Iz tega pa se ne sme sklepati, da nesejo državne železnice čisti dobiček. Bilanca letnih dohodkov in stroškov je pač aktivna, toda kje so prispevki države za razne lokalne železnice? Na kar pa mnogi navadno pozabijo, to je dejstvo, da mora država obrestovati in amortizirati v železnicah naložene glavnice. Skupna svota, ki je pa všteta med državnimi dolgovi, za državne železnice, iznaša 3.697.253.653 kron. Tej svoti moramo še prišteti 139.311.328 kron kot državni prispevek za zasebne železnice. Skupni stroški za železnice znašajo torej 3.836.564.891 kron. Obresti in amortizacija za l. 1908 iznašajo skupaj 173.534.748 kron.

Ako torej primerjamo dohodek letnega prometa v znesku 472.161.380 K s stroški v znesku 362.485.990 K, iznaša obratni prebitok 109.675.390 K. Ker pa mora država v l. 1908 na račun obresti in amortizacije izplačati 173.534.748 K, torej ima država izgube, oziroma mora doplačati 63.859.358 kron. Dočim se v Prusiji za železnice najeti kapital obrestuje s 70%, obrestujejo se v Avstriji železnice le z 2-86, odnosno 2-97%. To navajamo zato, ker je jako razširjena misel, da državi železnice donajajo ogromne dohodke. Železnice same so pasivne, kakor izkazujejo številke. Pač pa donajajo indirektno obresti, ker pospešujejo trgovino, obrt, industrijo itd. ter množe davčno moč prebivalstva.

DELEGACIJI.

Dunaj, 5. marca. Danes se je vršil ministrski svet, ki se je pečal s situacijo, ki je nastala vsled sklepa vojnega odseka avstrijske delegacije.

JEZIKOVNI BOJ V AVSTRIJI IN NEMŠKO-ČEŠKA SPRAVA.

Praga, 5. marca. Dr. Kramář je včeraj v mladočeskem klubu povdral, da bodo Čehi odločno vztrajali na stališču: Enakopravnost za češki jezik v vsem kraljestvu češkem! Poslanci so se Kramářu zahvalili, ker je cesarju pri delegacijskem cerclu povedal, da je deželnosodni svetnik Freyer v Hebu kriv vsega jezikovnega spora.

Dunaj, 5. marca. Češki socialni demokrati so sklenili v jezikovnem vprašanju postopati solidarno z ostalimi češkimi strankami.

Dunaj, 5. marca. »Deutschnationale Korrespondenz« toži, da utegne jezikovni boj na Češkem razviti jezikovno vprašanje po čeli monarhiji in da se v resnici mnogo govori o slovansko - romanskem bloku. Slovenci se oglašajo, oglašajo se pa tudi Rumuni, Rusini in Italijani, ki hočejo v prvi vrsti imeti svoje vseučilišče. Ministrski predsednik baron Beck je hotel urediti s posebnim zakonom zgolj jezikovno vprašanje na Češkem, zdaj se pa bo moral posvetovati z voditelji vseh strank in narodnosti.

Zadler, 5. marca. Kakor poročajo dalmatinski listi, je bil svetnik Tončić te dni pozvan na Dunaj in je ta poziv v zvezi z rešitvijo jezikovnega vprašanja v Dalmaciji. Tako da se je izrazil nasproti dalmatinskim poslancem sam ministrski predsednik baron Beck. Istodobno naznanjajo, da se je vršila v finančnem ministertvu v navzočnosti finančnega ravnatelja Hočevarja konferenca o pritožbah poslanca pl. Vukovića v proračunskem odseku glede zapostavljanja hrvaščine na finančnih uradih. Interpelant pl. Vuković se je tudi udeležil konference, ki je imela ta uspeh, da je finančni minister Koritowsky izjavil, da priznava potrebo, da se mora v finančni stroki uvesti hrvaški jezik kot službeni in da bo v tem oziru izdal potrebna navodila. — Splitski »Velebit« je predlagal, da se »via facti« uvede hrvaško uradovanje. — Tržaški »Balkan« je proti temu, da bi se z naredbami, provizoriji ali gledanjem skozi prste uredilo dalmatinsko jezikovno vprašanje, to pa v očigled centralistiških teženj na Dunaju in prodiranju germanizacije na jug. Da ne pride sčasoma namesto italijanskega uradovanja nemško, ravno zaradi tega se mora hrvaščini z zakonom zagotoviti v dalmatinskih uradih mesto, ki mu gre.

V ORIJENTU.

Carigrad, 5. marca. V Skadru v Albaniji se ustanovi avstrijska katoliška sirotišnica.

Carigrad, 5. marca. Turška vlada je dovolila neki italijanski družbi nadaljevati dela v premogovnem rudokopu Kubi pri Herakleji ob Črnem morju.

TURČIJA PROTI BANDAM.

Bitolia, 5. marca. Turška vlada zdaj energično zasleduje bande. Zdaj je namreč opremljena ena brigada, ki ima nalogo, zasledovati grške in bolgarske bande in jih potolči, kjer jih dobi.

VPRAŠANJE KONGO-DRŽAVE REŠENO.

Bruselj, 6. marca. Med kraljem Leopoldom II. in belgijsko vlado, oziroma parlamentom se je po dolgem prerekanju končno sklenilo sporazumljenje glede na odstop Kongo-kolonije Belgiji. Določbe so: Belgija bo upravljala vso Kongo-državo ne izvzemši kronske domeno. Na mesto kronske domene stopi posebni fond 60 milijonov, s katerim se bo izvršilo več javnih del, n. pr. kolonialni muzej, olepšanje Ostenda itd. Kralj bo skozi 15 let dobil tri milijone civilne liste. Kolonialni svet imenuje parlament.

SPOR MED JAPONSKO IN KITAJSKO.

Sangaj, 5. marca. Ker je kitajska vlada zaplenila v vodah okoli Makao japonski parnik »Katsumaru«, je nastal oster spor med Japonsko in Kitajsko. Japonska zahteva zadoščenja.

Izpred sodišča.

Izpred tukajšnjega porotnega sodišča.

Dva zrela ptička. Pred Knafeľjnovovo hišo v Ulaki je po noči na 24. novembra 1907 okoli 1 ure razgrajalo več fantov. Vsled ropota je stopil gospodar Jakob Knafeľ iz hiše, da napravi mir. Prijel je prvega za kloбок, v tem pa je že dobil s polenom udarec po glavi, da je padel, nato sta dva še po na tleh ležečem udrihala. Naslednjega dne se je bahal že večkrat kaznovani Jakob Modic, hlapec v Starem trgu, da sta on in Janez Petrič, posestnika sin iz Velk. Blok, nabila Knafeľjna. Petrič pravi, da je le Modic tolkel z prilično 1½ m dolgim smrekovim okleškom po Knafeľjnu, da pa je on šele potem, ko se je udarjenec umaknil v hišo, iz plotu potegnil 1 m dolgo palico. Modic priznava, da je Knafeľjna tepel in pripomni, da se vsled pijanosti ne ve spominjati, če se ga je tudi Petrič lotil. Spočetka se je mislilo, da so Knafeľjnovce okvare lahke, zato se je v to svrhu vršila meseca decembra pret. leta kazenska razprava pri okrajnem sodišču v Cirknici proti gori navedenima osumljencema. Kasneje se je pa izkazalo, da je bil Knafeľ težko telesno poškodovan in so se spisi odstopili dežel. sodišču. Po končani razpravi oglasili so se obdolženca in še dva druga fanta v Likarjevji gostilni v Grahovem. Tu so vsi štirje popivali od 4. ure naprej. Kasneje sta tja prišla kajzar Jožef Lunka in Anton Telič in se vsedla k posebni mizi. Obdolženca sta prizorila nekaj prepir, zato sta zapustila okoli 5. ure Lunka in Telič gostilno. Kot prvi je stopil na prag Telič, katerega je za prsa pograbil Modic tako, da se ga je ta komaj otresel. Modic je skočil v gostilno in poklical na pomoč tovariša Petriča, češ, da ga je eden od onih dveh, ki sta bila preje v gostilni, udaril. Pred Ogrinčevo gostilno sta naletela na Teličevega tovariša Lunko, katerega sta se brez vsacega povoda lotila in ga pretepla. Po tem napadu je zbežal Modic k

nekemu skednju, kamor je ravno takrat prišel gluhonemi Franc Šega. Ko je Modic videl, da se mu ta bliža, skočil je k plotu, izruval kol ter stopil k Francetu Šega. Mutec se mu je umaknil ter s prstom na čelo pokazal, kakor bi hotel reči: »Kako si neumen, da se pretepaš«. A Modic ga je nato s tako silo s kolom po glavi udaril, da je Šega takoj vznak padel, nezavesten obležal in tudi v nezvesti umrl. Tako navajata dogodek tudi zaslišani pričji Janez Ogrinc ml. in Franciška Ogrinc, katera sta celi dogodek natanko opazovala. Obdolženec ne taji uboja, marveč trdi, da je imel ubitega Šega za enega izmed dveh fantov iz Žerovnice t. j. za Franceta Lunko ali Antona Teliča. Ker se je pa uboj vršil v mraku, torej ob času, ko se je še dobro videlo, je ta zagovor ničev. Zagovor pijanosti se tudi ni vpošteval, kajti Neža Anzelc je potrdila, da so vsi štirje fantje skupaj spili pet litrov vina in malo žganja.

Razsodba se je glasila: Modic obsojen na štiri leta težke ječe, Petrič oproščen.

Rodbinska drama. Zakonska France in Marija Mihelič v Sneberjah sta imela sina Janeza, kateremu sta namenila svoječasno izročiti posestvo. Sin je šel k vojakom, in ko je svoja leta doslužil, je šel v Ameriko, kjer je bival štiri leta ter se vrnil po želji svojih starišev leta 1905 domov. Janez Mihelič pravi, da je iz Amerike poslal očetu 1860 K, materi pa 340 K, sam je pa prinesel okoli 400 K. Dne 26. majnika l. 1906 so mu stariši izročili posestvo. V izročilnem pismu so si stariši izgovorili dosmrtno stanovanje v posebni sobi, in skupni živeti. Vrh tega se je pa zavezel dati očetu za poboljšek 10 K na leto, materi pa 2 K na mesec, ter pridelek ene njive in ¼ litra mleka na dan. Nadalje se je še zavezel starišem izplačati v gotovini vsakemu po 1100 K. Štirinajst dni po sklenjeni pogodbi se je oženil. Od tedaj pa se je pričel nemir v hiši. Obdolženec Janez Mihelič pravi, da je bilo očetu žal, da mu je izročil posestvo. Domači prepiri so bili na dnevnem redu. O sv. Jakubu se je oče preselil za stalno v Ljubljano, mati pa je s hčerjo zapustila obdolženca minulo jesen in se preselila v hišo Franciške Črne v Sneberjah. Izgovorjenih 1100 K je očetu do 90 K vse izplačal, materi pa le 400 K. S svoto, ki jo je iz Amerike svojim starišem poslal, kupil je le en travnik za 1000 K; izvršili so se pa tudi nekateri potrebni popravki pri gospodarskih poslopih, ostalo svoto, tako vsaj trdi obdolženec, sta roditelja sama zase porabila. Koncem leta 1907 zahtevala sta roditelja, da jima sin mesto skupnega življa in stanovanja plača vsakemu po 40 v na dan, in v to svrhu je vložil kot prvi tožbo njegov oče po svojem zastopniku, in za slučaj, da ta ugodno izteče, sledila bi še tožba matere. Na očetovo tožbo se je vršila dne 27. decembra 1907 obravnava pri okr. sodišču v Ljubljani, katere končni zaključek je bil ta, da je sodnik izrekel sklep, da se bode sodba pismeno izdala. Ni čuda, če ste si obe stranki pripisovali zmago. Dne 21. decembra je nesel obdolženec neko delo k vaškemu kovaču. Nazaj grede se je zglašil v Pavškovji gostilni, potem je pa še obiskal Črnetovo gostilno. Povsod je nekoliko pil, vendar se mu pa ni poznalo, da bi bil vsled zavžite pijače kaj zmešan. Vračal se je okoli 3. ure popoldan s svojim otrokom v naročju domov, nakar je srečal svojega soseda Janeza Grabca, kateri ga je še spremil v hišo. Ko stopita v sobo, zagledal je obdolženec na mizi ležati pismo, katero je že po obliki poznal, da je od njegovega zastopnika. Pri pogledu na pismo se je nasmehnil in pripomnil: »Naša dva stara sta neumna, če mislita, da sta tožbo dobila.« Odprl je pismo ter ga začel čitati. A kmalu ga je minil smeh, dal je pismo sosedu rekoč: »Na, mogoče znaš ti bolj hitro brati.« Jan. Grabec je pazljivo prečital odvetnikovo pismo, iz katerega je posnel, da je obdolženec pravdo izgubil, ter da ima še vrhu tega tožitelju povrniti 70 K 17 v. pravnih stroškov. Sedel na postelji je obdolženec Janez Mihelič mirno to poslušal, končno pa rekel: »Zdaj je pa konec.« Grabec mu je še enkrat prečital obsodbo, a on je ni do konca poslušal, temveč molče odšel iz sobe. Ko je sosled Grabec ponehal s čitanjem, čul je trde korake na podu, šel je tja in na vprašanje, kaj da dela, je Mihelič odgovoril, da je šel malo za krave »naštimat«. Na to je krenil na oni konec vasi, kjer je stanovala njegova mati, in na Grabčevo pripombo, kam da gre, ni ničesar odgovoril. Na poti je srečal obdolženec svojo ženo, ki ga je vprašala, kje je otroka pustil. Na odgovor, da v sobi na postelji, je šla žena domov. Vedenje Janeza Miheliča se je Grabcu skrajno sumljivo zdelo, bal se je namreč, da bi se napil, nato pa šel nad svojo mater. Zato je poslal obdolženčovo ženo Ano za možem, da bi ga spravila nazaj. Ta je res tekla za možem, a pripomnila, ko se

je vrnila, da ni mogla ničesar opraviti. Rekla je, da je šel k materi, da je pa njegovega svaka Matija Kamnarja poslal za njim. In res je šel obdolženec v hišo, kjer je stanovala njegova mati. Ta poset se je ljudem, ki stanujejo v dotični hiši, zdel sumljiv, to pa tembolj, ker jo sin Janez ni nikdar preje obiskal, celo takrat ne, ko je bila skozi tri tedne na smrt bolna. Zato sta se Franciška Črne in Marija Klemenčič začudile, ko sta ga ta dan vidile na obisku pri materi. Odhajajoč od doma, je obdolženec vtaknil v žep precej dolg nož s smrekovim držajem. V hišo stopivši je še vprašal Mihelič Črne, v kateri sobi stanuje njegova mati, in ko mu je ta sobo pokazala, vstopil je notri ter vrata za seboj zaprl. Obdolženec izpove, da, ko je prišel k materi, jo je vprašal, zakaj da hodi okoli dohtarjev. Na to ji je pa s tako silo zasadi nož v prsa, da ji je prerezal sedem kosov obleke, kajti umorjena je bila zaradi mraza jako toplo oblečena. In imela na prsih v več gub zloženo ruto. Kljub temu je napravila ojstrina noža 13½ cm globoko rano. Ko jo odhodu obdolženca, stopila je Marija Klemenčič v sobo, ter našla obdolženčovo mater na tleh ležečo mrtvo. Smehljaje se je vrnil obdolženec po storjenem činu iz stanovanja svoje matere in na Grabčevo vprašanje, kaj je z materjo govoril, dal mu je neki surov odgovor. Po storjenem dejanju podal se je Janez Mihelič v bližnjo hišo svakinje Ivane Mihelič, kjer so bili otroci bolni, in tampo-kril z odejo bolnega otroka v postelji s pripombo, da naj jih dobro pokriva, pa bodo kmalu okrevali. Francetu Vrečarju je pa zaklical: »Adijo!«, pokazavši mu, da gre v zapor. V preiskovalnem zaporu je Janez Mihelič trdovratno svoj čin tajil, šele dne 10. februarja je pripoznal, da je svojo mater zaklal. Priče: oče Franc Mihelič, sestra Franciška in Marijana, slednja omožena Mahovec in njen mož Janez, kakor tudi sosed Andrej Novak in drugi pripovedujejo, da se je ob času, ko je še obdolženec živel v prepiru in v pravdi s svojimi stariši, opetovano izrazil, da bo »ta stara dva« ubil, da jih bo zaklal in potem še sam sebe, da ga ne bodo mogli zapreti. Tudi dr. Poček, ki je v pravdi obdolženčeve stariše zastopal, je izvedel za te grožnje, in umorjena, obdolženčeva mati, je večkrat izrazila bojazen, da jo bo sin zaklal.

Dnevne novice.

+ Deželnozbornska volitev v kranjskem veleposestvu. Danes so bili z 49 glasovi v deželni zbor izvoljeni vsi dose-danji zastopniki kranjskega veleposestva, le namestu barona Wurzbacha je bil izvoljen g. Etbin Scholmeier - Lichtenberg. Veleposestniki so ponujali deželnozbornski sedež tudi knezu Windischgraetzu in je bil pripravljen napraviti mu prostor gos-pod baron Rechbach, a knez Windisch-graetz je to za sedaj odklonil. »Slov. Narod« je v zadnji volilni borbi spravil med svet izmišljotino, da bodo Nemci volili okrajnega glavarja Otona pl. Detelo v veleposestvu in je s tem hotel dokazovati »nemškutarstvo« pl. Detele. Današnja volitev je dokazala podlost »Narodovih« lažij.

+ Porotna sodišča in slovenščina. Nemški listi izražajo splošno svoje odkrito veselje, da je sodni dvor ljubljanskega porotnega sodišča odklonil zahtevo slovenskega zagovornika, da se mora izpričevalo sodnih zdravnikov predložiti v slovenskem jeziku. To se jim zdi vsem pametno in umestno. A s tem je zopet prekršena enakopravnost pri sodišču. Mi stojimo na načelu absolutne enakopravnosti našega jezika, in smatramo tudi določbo, da mora biti vsak porotnik večš nemščine, kot krivično omejitev porotniške sodne pravice in dolžnosti. V deželi, ki je tako eminentno slovenska kakor Kranjska, sega narodna krivica celo v sodno dvorano in se od porotništva izključuje velik del poštenih, v vsakem oziru za porotniški posel sposobnih mož, ki jim germanizatorični organi po svoji samovoljnosti odrekajo sposobnost za porotnike. To je v veliki kvar celemu porotniškemu pravosodju. Zato pa zahtevamo popolno enakopravnost slovenščine, in sicer ne le iz narodnih ozirov, ampak tudi iz utemeljene potrebe, da se sanirajo veliki nedostatk v sedanjem načinu porotnih sodišč.

— Nečuvana sodba porotnikov. Pod tem naslovom poroča »Reichspost«: Pred graškim porotnim sodiščem se je vršila obravnava, v kateri se je moral urednik socialnodemokratskega lista »Der Arbeiterwille« zagovarjati zaradi grde blasfemije proti Brezmadežnemu spočetju Matere Božje. Porotniki so izrekli sodbo, ki je karakteristična za graške razmere, ki pa je tudi nečuvana: Oprostili so obtoženca s petimi proti sedmim glasovom!

+ Olajšave pri zrelostnih izpitih na gimnazijah. »Grazer Tagblatt« javlja z Dunaja: Naučno ministrstvo je že dovr-

šilo načrt za preosnovo gimnazijskih zrelostnih izpitov, ki ima že letos stopiti v veljavo. Pri ustnih izpitih znižajo število predmetov; odpade namreč izpit iz fizike in zgodovine. Pri ostalih predmetih ustnih skusenj bodo pogoji za oproščenje lažji kakor do sedaj. Pri pismenih izpitih odpadeta latinsko-nemška in naloga iz matematike.

— **Deputacija avstrijskih poštarjev** je 5. t. m. izročila članom proračunskega odseka spomenico, v kateri se posebno naglašajo zahteve, da naj se poštarji glede na plače, preskrbovalnino in stanovski položaj na isto stališče postavijo, kakor državni uradniki štirih nižjih činovnih razredov. Poslanci so deputaciji obljubili upoštevanje in podpiranje njihovih želja.

— **Potres v Studenem.** Dne 1. t. m. ob 3. uri popoldne se je čutil precej močan potres. Prvi sunek je bil bolj močan, da so na oknih šipe se tresle, drugi je bil čez tri minute, bolj lahek, čez pet minut se je slišalo le bobnenje.

— **Zasačeni na delu.** Včeraj jutro ob treh popolnoči sta šla dva redarja po ulici Riborgo v Trstu, kar zapazita dva kakor rokodelca oblečena moška, ki sta prihajala iz hiše št. 15. V eni teh oseb sta redarja spoznala znanega lopova Lenardona. Redarja nista slutila nič dobrega; stopila sta v vežo in zapazila, da so vrata v delavnici nekega strugarja vlomljena. Stopita v delavnico, prižgeta vžgalico in zagledata na tleh ležati moškega, ki je na vso moč hrkal. Bil je zopet znanec, neki Maganja. Ko sta ga začela obračati, zapazita, da Maganja zakriva nekaj opeke in — luknjo v zidu. Pri nadaljnjem iskanju sta redarja našla motike in drugo orodje. Nazadnje se je Maganja zbudil iz navideznega spanja ter pomagal rešiti uganjko. Lopovi so hoteli predreti zid v prodajalnico tkanin tvrdke Sleico in Bornettini. Še isto noč so zaprli tudi Lenardona. O tretjem tičku molči poročilo.

— **Uboj iz maščevanja.** V Kantridi na cesti v Volosko je predprošlo noč 33-letni Fran Kosce, delavec v reški kemiški tovarni, doma iz Kranjske, iz zasede ustrelil 25letnega Štefana Dobriniča, uslužbenega v ladjišču »Danubius«, rojenega v Pazinu. Vzrok zločinu je staro sovraštvo. Truplo Dobriničevo so prenesli v mrtvašnico v Kastvu. Ubijalca so ljudje, ki so čuli strele, prijeli in izročili orožnikom, ki so ga odvedli v Volosko.

— **Umrla** je v Senožetih gospa Terzija Jemc, rojena Zupančič.

— **»Straža« na Dunaju** priredi prihodnjo nedeljo, dne 8. marca zabaven večer v veliki dvorani hotela Fuchs na Mariahilferstrasse 138, (vhod okoli vogala iz Fuchsgasse) s sledečim sporedom: Smetana-Farkaš: Koračnica iz »Prodane neveste«. Tamburaški zbor. — Laharnar: Mladosti ni. Mešani zbor. — M. B.: Na Gorenjskem je fletno. Potpuri. Tamburaški zbor. — Št. Skrbinšek: Snežec. Mešani zbor. — Katkič: Z Bogom more. Za brač-solo s spremljevanjem tamburaškega zbora. — A. Foerster: Saj ni čuda in Gerbič: Lovčeva. Mešana zbor. — A. Foerster: Ah ni li zemljica krasna? Mešani zbor. — Farkaš: Junak iz Like. Tamburaški zbor. Nato šaljiva enodejanjka: Krčmar pri zvitem roglu. Po igri prosta zabava. Vstopnina prosta — pobirajo se le darovi v društvene namene. K obilni udeležbi vabi društveni odbor.

— **Maščevanje zapostavljenega sproga.** V Trstu je bil zdravnik iz zdravniške postaje pozvan na pomoč v hišo številka 14 v ulici Rigutti, češ, da sta tam dva človeka težko ranjena. In res je našel zdravnik tam 32letno Josipino Stanič, stanujočo v pritličju iste hiše, ki je krvavela iz treh ran, zadanih ji z nožem, in sicer ena na hrbtu in dve na levi strani prsi. Ranjen je bil pa tudi 31letni Josip Žagar, ki živi z njo v divjem zakonu. On je pa imel le malo rano na levi rami. Zdravnik je podelil obema najnujnejšo pomoč in potem je dal Josipino Stanič prenesti v mestno bolnišnico. Glede načina in vzroka, kako, zakaj in kdo da ju je ranil, se pripoveduje, da je Josipina Stanič omožena, a ločena od svojega zakonskega moža, živi v divjem zakonu z Žagarjem. Sinoči pa da je prišel k njima Ivan Stanič, Josipin zakonski mož, in da je med njimi nastal pretep, ki je končal s tem, da je Ivan Stanič potegnil iz žepa bodalo ter z istim ranil svojo ženo in svojega tekmeča.

— **Suspendiran notar.** Disciplinarni svet deželne višjega sodišča v Trstu je suspendiral notarja v Podgradu v Istri Fr. Dubroviča. Isti se bo imel zagovarjati radi poverenja. Govorilo se je že del časa, da imenovani notar nima svoje pisarne v najlepšem redu; ve pa se tudi, da so temu krive žalostne družinske razmere.

— **Veliki sneženi zameti v Bosni.** Po celi Bosni je padlo mnogo snega. Železniški promet je na mnogih krajih pretrgan.

GROZEN POŽAR V AMERIKI.

50 Slovencev zgorelo.

Včeraj je uredništvo »Slovenca« došlo iz Clevelanda naslednjo izvirno brzojavko:

Cleveland. V Collingwoodu zgorelo 200 učencev, med njimi 50 Slovencev.

* * *

Danes smo dobili o tem naslednja podrobna poročila:

Predvčerajšnjim je nastal v javni šoli v predmestju v Clevelandu vsled pregretja neke peči požar, ko je bil pouk ravno končan in so se otroci uvrščali, da bi zapustili šolo. Voditeljica je dala takoj običajno znamenje, da gori. Ta signal se v ameriških šolah ponavlja vsak teden. Tudi sedaj so mislili otroci, da je le navadna rešilna poizkušnja, ter so začeli po vrstah korakati proti izhodu. Toda nenkrat so švigili plameni iz kleti in prvo nadstropje se je udrlo. Hodniki so ozki, vse poslopje ima le dva izhoda. Vrata za slučaj sile so bila zaklenjena, ravnotako ograja pri glavnem izhodu. Prvo nadstropje je predrlo pod pritličja in kupe otrok pogreznili v kleti. S tretjega nadstropja, kamor niso segle rešilne lestvice, ki so bile prekratke (!) so otroci skakali skozi okna na cesto, kjer so obležali z razbitimi udi. Ob izhodu so se kmalu nagromadili kupi zgorelih otrok, ki so zapirali pot drugim. Obleka otrok je bila vsa v ognju. Pred šolo so se nakupčili starši, ki so morali poslušati obupno vpitje svojih malih in jih gledati, kako so živi goreli. Neki oče je zasledil svojo hčerko v gruči ter jo hotel potegniti iz ognja, a izdril ji je roko. Otrok je bilo v šoli 360. **Stošestdeset ogorelih trupel so že spravili s pogorišča, med njimi 50 slovenskih otrok.** Večina otrok je bila nemških staršev. Zgoreli so tudi štirje učitelji. Sto pet otrok in pet učitelj se je posrečilo rešiti. Neka učiteljica se je borila s pestmi, da bi prišla do vrat, pohodili so jo! Neki Wallace Upton se je preril večkrat skozi ogenj in rešil 18 otrok. Potem se je zgrudil nezavesten in kmalu na opeklinah umrl. — Šolska stavba je bila zelo pomanjkljiva: staro trinadstropno poslopje iz opeke, zelo ozko zidano, s samo enim vporabnim izhodom. Šolskega slugo Sandy-ja in njegovo ženo so zaprli, ker sta onadva zakrivila grozno nesrečo. Vrata za slučaj sile, ki bi imela biti odprta, sta bila namreč zaklenila.

Ljubljanske novice.

lj Pogreb gđne. Marijanice Pollak je bil včeraj sijajen dokaz velikega spoštovanja, katerega uživa v vseh slojih ljubljanskega prebivalstva veleugledna rodbina g. tovarnarja Karola Pollaka. Na tisoče občinstva je prihitelo izkazat Pollakovi rodbini svoje sočutje: tekmovali so v tem odličnjaki, meščanstvo, srednji sloji in delavstvo. Prvi pogrebci pogreba, ki se je vil skozi Kolodvorske ulice, Sodnijske ulice in po Dunajski cesti, so bili že pri železniškem prehodu, dočim zadnji še niso mogli zapustiti trga pred južnim kolodvorom. Med odličnjaki smo opazili mnogo poslancev S. L. S., na čelu jim dr. Šusteršič in Povše. V sprevodu je prvo korakalo tukajšnje Marijanišče, potem učenke tukajšnje in škofjeloške uršulinske šole, nato zastava »Slovenske kršč.-soc. zveze« z društvenim ženskim in moškim odborom, zastopstvo zveze telovadnih odsekov, delavstvo s svečami v rokah, delavci Pollakovih tovarn iz Ljubljane in Kranja so nosili nešteto vencev, pestrih cvetk, zadnji pozdrav zamrli nežni cvetki. Polnoštevilno je korakalo v sprevodu pevsko društvo »Ljubljana« s krasnim vncem in napisom »Zadnji pozdrav pevcev društva »Ljubljane« in z zastavo »Kat. društvo rokodel. pomoč.« z zastavo in nepregledna množica žalujočih. Na kolodvoru, v cerkvi in na grobu je pevski zbor dovršeno zapel tri žalostinke: »Beati mortui«, »Blagor mi« in »Nad zvezdami«. Ob teh prizorih in ko so se priklanjale društvene zastave ranjici v slovo, so se solzili tudi taki, ki že leta in leta niso imeli solze v očeh. Bili so to res odkritosrčni pojavi splošnega sožalja. Bog tolaži plemenito rodbino.

lj **Poizkušen samoumor.** Sinoči okoli 10. ure se je v Češnovarjevem prenočišču v Kolodvorskih ulicah z nožem prerezal vrat delavec Vučen Čelar, rojen leta 1868 v Vodjenici pri Petrovaru in se smrtno-nevarno poškodoval. Na lice mesta došla policijska komisija je odredila, da so poškodovanca prepeljali z rešilnim vozom v deželno bolnišnico. Ponesrečencu se je, kakor kažejo vsi znaki, omračil um. Dospel je že včeraj z vlakom na Jesenice, ter tam ovadil, da so ga na vlaku v nekem predoru hoteli napasti trije Hrvati, katerim se je pa odkupil z desetimi kronami, da so ga pustili v miru. Menda se

jin je pa zdel že tam sumljiv, ker so ga dali zdravniško preiskati in je bil mož zelo razburjen. Za denar se je tako bal, da je odposlal na Čelenu Vučevo v Petrovar 450 kron. Ker so se napadalci po njegovi izjavi odpeljali proti Ljubljani, so takoj brzojavili semkaj, da se jih prime, a je tukajšnja policija dognala, da niti eden ni izstopil tukaj iz vlaka. Ob 8. uri 15 minut pa se je v Ljubljano pripeljal jeseniški stražnik in ker takoj ni bilo ničesar dognati, je Čelarja odpeljal v omenjeno prenočišče. Kmalu ko je šel Čelar v spalnico, je velel hišnemu hlapcu Ivanu Metelkotu, naj ga udari ali vreže, da bo imel prej mir. Ko je pa pripeljal Metelko v omenjeno spalnico mizarskega pomočnika Antona Fajdigo, je ležal Čelar s prezezanim vratom v krvi na tleh, poleg njega je pa ležal velik nož. Policijska komisija je takoj ukrenila vse potrebno in dognala, kakor že povedano, da je bil to nameravan samoumor, ne pa kak zločin. — Nesrečnež najbrže okreva, a se mu vedno blede in zahteva, kakor se govori, samokres, da bi se ustrelil.

lj **Osebnosti.** Tobačne režije delovodji v Ljubljani, Burger in Tschokert, sta pomaknjena iz tretjega v drugi razred.

lj **Občni zbor kovinske zadruge** se vrši v nedeljo, 8. t. m. dopoldne ob 10. uri v vrtnem salonu g. Krisch-a (preje Ferline). Dnevni red: 1. Pozdrav načelnika, 2. preosnova pravil po novem obrtnem redu, 3. sestava imenika mojstrov za prisednike v izpraševalno komisijo, 4. razno-terosti. — Občni zbor je velike važnosti, želeči je, da se ga gg. člani kovinarji polnoštevilno udeležijo.

lj **Izgubljene reči.** Šolska učenka Pavlina Supinova je izgubila srebrno uro z zlato verižico, vredno 24 K. — Kuharica Katarina Kavčičeva je izgubila denarnico z manjšo svoto denarja.

Štajerske novice.

š **Ljubljanska »Zadružna zveza«** je otvorila svojo podružnico za Štajersko v Mariboru s 1. marcem tega leta in bode imela svojo pisarno poleg Slovenske ljudske posojilnice na Grajskem trgu. Pisarniški ravnatelj bode g. Vlad. Pušenjak, znani organizator spodnještajerskega združništva.

š **Poročil** se je v Žalcu gospod Edvard Kukec z gđno. Fanči Senica.

š **Pogreb č. g. župnika Mihaela Bogulina** se je vršil dne 4. t. m. v Velikem Gabru ob obili udeležbi ljudstva in duhovnikov. Truplo je blagoslovil preč g. dekan Trček iz Šmarja in pred slovesno sveto mašo napravil ginljiv govor. Osmi dan po rajnem gospodu bo v četrtek, 12. t. mes. ob pol 10. uri istotam. Udeleženci, ki pridejo po železnici, naj izstopijo v Radohovi vasi.

Razne stvari.

Pet velikih tobačnih tovarn pogorelo.

»Frankfurter Zeitung« se poroča iz New Yorka: V Tampi (Florida) je pogorelo pet velikih tobačnih tovarn in 300 drugih poslopij.

Dvorno gledališče v Meiningenu zgorelo.

Včeraj popoldne so končali v dvornem gledališču v Meiningenu ob četrti na dve poskušnji, ob pol treh je bilo gledališče že vse v ognju. Garderobo in druge priprave so rešili, vendar je vse zelo poškodovano. Večji del dragocene knjižnice je zgorel. Od celega poslopja je ostalo le zunanje zidovje. Požar je nastal v spodnjem delu poslopja, kjer se nahajajo naprave za kurjavo.

Radi poroke učiteljice samoumori učen.

Iz Berolina poročajo: Na višji dekliški šoli se je poročila neka učiteljica, katero so vse učenke iskreno ljubile. Nekaj učenek je poroka ljubljene učiteljice tako užalo-stila, da so poizkusile izvršiti samoumor. Neka učenka je pila strup, 13 let stara učenka Friderika Manstrin je pa skočila v vodo in utonila. Njena mati je od žalosti tudi izvršila samoumor.

Legar v Budimpešti

se zelo širi. Dne 2. t. m. je zopet obolelo dvanaest oseb, med njimi pet v eni družini. Mestni sanitetni šef je šel k notranjemu ministru, da se takoj izvrše gotove naredbe. Ker je tudi v Zagrebu več enakih slučajev, se da iz tega sklepati, da se je bolezen tudi tja zanesla.

Million kron poneveril.

V Londonu so prijeli 4. t. m. dvornega svetnika (!) in bankirja Salomona Rothschilda iz Büdingena. Rothschild je bil lastnik banke Wertheimer v Büdingenu in je odnesel vse vložene svote v znesku 1 milijon kron.

Napredek kirurgije. Iz Pariza se poroča: V akademiji medicine je predaval

dr. Delageniere v zelo zanimivem govoru o napredku kirurgije in je poročal o nekaterih slučajih, pri katerih se mu je posrečilo, da je pacijente ohranil pri življenju kljub temu, da je operativnim potom odstranil ves želodec. Dr. Delageniere je izvršil tako operacijo pri desetih bolnikih; štirje od teh so umrli, šest jih je ostalo pri življenju po odstranitvi želodca, in sicer od 7 mesecev do treh in pol let. Eden izmed pacientov, ki je bil operiran pred dvema letoma, je še živ, se počuti popolnoma zdravega in še vedno opravlja svoj posel. Dasiravno jih mnogo umrje pri teh operacijah, je vendar dr. Delageniere mnenja, da izgubi operacija pri vedno se množecih izkušnjah in pri razvoju kirurški-tehnične svoje strah in da se bo v prihodnje tudi uporabila pri slučajih, kjer smrtna nevarnost ni neposredna.

Berolinski morilec otrok — aretiran. V Berolinu so 4. t. m. aretirali morilca 4-letne Elze Miehlke. Neki deček je zvalil deklico, hčerko nekega slikarja v Charlottenburgu, v vežo in ji prerezal trebuh. Deklica je še isto noč umrla vsled poškodb. Storilec je pa brez sledu izginil. Poskušal je izvršiti nato še več podobnih napadov na majhne deklice. Morilec se imenuje Kurt Keller in je delavec. Po daljšem obotavljanju je priznal svoj čin.

Kralj Manuel portugalski se bo, kakor se govori, zaročil s princeso Viktorijo, edino hčerko cesarja Viljama II.

Podivljana mladina. V Ali je 4. t. m. ranil deček Grainotti s strelom iz revolverja mater svojega prijatelja Tousanta. Oba mlada zločinca sta sklenila, da usmrtita svoje matere, se polastita njih imetja in zbežita nato v Ameriko. Tousant bi imel usmrtiti Grainottovo mater.

Konj — morilec. Po čudnem naključju je prišel v Dichtebachu na Hunsrücku nek kmet ob življenju. Mož je hotel dati svojemu konju, ki ga ima že petnajst let v posesti, krme. Konj ga je pri tem zagrabil, vzdignil v višino, ga vrgel na tla ter mu pregriznil grlo. Potem je še hodil po njegovem telesu in mu z zobovi raztrgal prsa.

Volitve na Gorškem.

Pri volitvi v kmečkih občinah sta bila v goriški okolici izvoljena kandidata S. L. S. **Klančič** z 1145 glasovi in **Zega** z 1146 glasovi, kandidat S. L. S. **Berbuč** je dobil 1111 glasov. Liberalci so dobili: Savnik 1083 in Špacapan 1046 in Obljubek 1107 glasov. **Ožja volitev med Berbučem in Obljubkom.**

V gorah je izvoljen, kakor smo že poročali, kandidat S. L. S. **dr. Gregorčič**, med kandidatom S. L. S. **Kosmačem in liberalcem Juretičem je ožja volitev.**

Udeležba je bila tudi v kmečkih skupinah jako slaba. V tolminskem okraju je od 2017 volilcev prišel na volišče 1201 volilec. Dr. Gregorčič je dobil 765 glasov.

»Narodova« »brzojavka«, da so v furlanskih kmečkih občinah zmagali liberalci je izstrizena iz »Edinosti« in lažnjiva. Zmagali so laški krščanski socialci, ki so dobili po 386 glasov, liberalci po 125.

Danes volijo mesta in trgi, ki so vedno volila liberalno. V slovenskih mestih in trgih je S. L. S. kandidiral bivšega župana Jonkota, liberalci Andreja Gabrščka. Gabršček je imel do 3. ure popoldne 422 glasov, Jonko 257.

V mestu Gorici sta danes propadla liberalna kandidata goriški župan dr. **Marani in Jurij Bombig. Zmagala sta krščansko-socialna kandidata prof. Federico Simzig in Giuseppe de Fabris z okoli 40 glasov večine.**

Z Gorico voli Gradež. Izid iz Gradeža pride šele ob 6. uri zvečer.

Tudi v drugih furlanskih mestih so baje zmagali krščanski socialci.

Laški liberalci kandidirajo po svojem popolnem porazu v občini in kmečki kuriji v veleposestniški kuriji, ki voli v soboto, Pajerja, Benardžlija in Antonellija. Krščanski socialci bodo v tej kuriji kandidirali barona Locatelli, ki je izvoljen že v kmečki kuriji.

Gorica, 6. marca. »Jugoslovanska socialno-demokratska goriška sekcija« se bo v nedeljo na shodu zaupnikov posvetovala, komu naj sodrugi pri ožjih volitvah med slov. liberalci in kandidati S. L. S. oddajo svoje glasove.

Najnovejše: **Gabršček zmagal.**

Telefonska in brzojavna poročila.

DRŽAVNI ZBOR.

Dunaj, 6. marca. Poslanec Pogačnik je sklical vojni odsek k seji v sredo, dne 11. t. m. Prva točka dnevnega reda: Delitev podpor družinam rezervnikov, klicanim k orožni vaji.

Dunaj, 6. marca. Proračunski odsek je sprejel še ostale točke v železniških zadevah. Železniški minister Derschatta

